

11284

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי־מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.

הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
2. אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים.** מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי־קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון
ملصقة نموذج امتحان

שאלון 011284

עברית

מדבקת נבחן והתאמות
ملصقة ممتحن وملاءمات

שנה السنة
חודש الشهر
מועד موعد

סמל ביה"ס
رقم المدرسة

מס' תעודת הזהות
رقم الهوية

מסלול

יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת

يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي

* التّعليمات باللّغة العربيّة علم، ظهر الصّفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتم مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 11284
נספח: מאמרים

הוראות

/המשך מעבר לדף/

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

קראו את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענו על כל השאלות 1–10 שלפניכם.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

הבנת הנקרא (30 נקודות)

ענו על השאלות 1–4, על פי מאמר 1.

1. לפניכם טבלה שעוסקת בתופעת ה"פובר" (FOBO).
על פי פסקה ב, השלימו את הטבלה. (3 נקודות)

	הגדרת התופעה
	הגורם לתופעה
(1)	השפעות התופעה
(2)	

2. א. בפסקה א הכותבת מציגה דילמה (התלבטות) בחנות תיקים: אם מצאנו תיק שמתאים לדרישות שלנו – האם לקנות אותו מייד או להמשיך לחפש?
על פי פסקה ג, מה היה עושה ה"מסתפק" במקרה שמתואר בפסקה א,
ומה היה עושה ה"ממקסם" באותו מקרה? (2 נקודות)

המסתפק: _____

הממקסם: _____

ב. לפניכם מקרה:

יובל רצה לקנות ספר במתנה לחברו. אחרי שיובל מצא ספר במחיר שמתאים לו ובנושא שמעניין את חברו, הוא קנה את הספר וחזר הביתה מרוצה.

- על פי פסקה ג, לאיזה סוג של אנשים יובל שייך?

הקיפו את התשובה הנכונה. (נקודה אחת)

מסתפקים / ממקסמים

- נמקו את תשובתכם. _____

(2 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

3. א. (1) על פי פסקה ד, לדעת רוב האנשים, הממקסמים נחשבים למקבלי החלטות טובות ויעילות. הסבירו מדוע. (2 נקודות)

- (2) הקיפו את התשובה הנכונה. (נקודה אחת)
- נתוני המחקרים מפריכים / מבססים את דעתם של רוב האנשים.
- נמקו את תשובתכם על פי הנתונים שמוצגים בפסקה ד. (נקודה אחת)

ב. באיזו דרך של קבלת החלטות (של הממקסמים או המסתפקים) תומכת כותבת המאמר? בססו את תשובתכם על פסקה ד. (2 נקודות)

4. בפסקה ח הכותבת מציעה הצעה לחברות הגדולות.

כיצד הצעה זו תועיל גם להן וגם לציבור הקונים?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- א. הקונים ישיגו את המוצר הטוב ביותר, והחברות הגדולות יחסכו כסף על פרסום.
- ב. הקונים ירגישו מרוצים יותר, והחברות הגדולות יוכלו לגבות מחיר גבוה יותר.
- ג. הקונים יקבלו מוצר איכותי יותר, והחברות הגדולות יצמצמו את התחרות ביניהן.
- ד. הקונים ייהנו מבחירה קלה יותר, והחברות הגדולות ירוויחו מעלייה במכירות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

ענו על השאלות 5–9, על פי מאמר 2.

5. מהו תפקיד הדוגמאות בפסקה ב?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- א. להסביר כיצד להזמין בקלות חופשה זולה באינטרנט.
- ב. לבסס את הטענה שריבוי אפשרויות גורם לקושי בקבלת החלטה.
- ג. להוכיח שתלמידים בבית ספר לחוצים יותר מאנשים מבוגרים.
- ד. להגדיר מה הם הדברים שחשוב לבדוק לפני קבלת החלטה.

6. בפסקה ג מובאת דוגמה על הסטודנטית, שהתלבטה זמן רב לאיזה מסלול לימודים

להירשם. מה אפשר ללמוד מן הדוגמה הזאת?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- א. כדאי תמיד לחכות לרגע האחרון ולבדוק אפשרויות נוספות.
- ב. בדיקה של כל האפשרויות שוב ושוב מביאה לבחירה הטובה ביותר.
- ג. החיפוש אחר הבחירה המושלמת עלול לגרום להחמצת הזדמנות.
- ד. עדיף לא לבחור מסלול לימודים שההרשמה אליו מוגבלת בזמן.

7. על פי פסקה ד, מהי "הגישה המציאותית"?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- א. הידיעה שלאחר הקנייה אי אפשר לקבל את הכסף בחזרה, ולכן יש להשלים עם הבחירה.
- ב. החיפוש החוזר אחרי האפשרויות הטובה ביותר, גם לאחר שכבר נמצאה אפשרות מתאימה.
- ג. היכולת להתפשר רק בהחלטות שאינן חשובות מאוד ולהימנע מכך בהחלטות חשובות.
- ד. ההבנה שאין בחירה מושלמת וצריך להיות שלמים עם ההחלטה שמקבלים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

8. קראו את הקטע הקצר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.
- עידו רוצה לקנות טלפון חכם. כבר שבועיים הוא משווה מחירים בחנויות ובאתרי אינטרנט ועדיין מתקשה להחליט כי הוא חושש שבקרוב יצא דגם חדש.
- על פי המאמר, הציעו שתי דרכים שיעזרו לעידו לקנות טלפון. (4 נקודות)
- (1)
- (2)

9. בכותרת של מאמר 1 נשאלת שאלה: "למה מספיק טוב זה בעצם מצוין?" מהי התשובה של כותבת מאמר 2 על השאלה הזאת, וכיצד היא מסבירה את תשובתה? (4 נקודות)
-
-
-
-

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

סיכום ממזג (20 נקודות)

ענו על שאלה 10

10. על פי שני המאמרים שקראתם, כתבו סיכום ממצג בנושא **תופעת ה"פובו"**.

בסיכום תארו את ההשפעות של התופעה הזאת על בני האדם ואת הדרכים השונות להסמודד אותה

הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בתוך הסיכום ובסופו
(הירליוורפיה)

בחרו רהיבוק של כ-150 מיליון

אם הקירות נבנו בעמודים 8-9 (תוכלו להשתמש בעמוד 10 לרשימת מיון).

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

פרק ב – תחביר ומילות היחס (20 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 11–15 (לכל שאלה – 5 נקודות).

11. א. לפניכם קטע ובו ארבעה שיבושי לשון.

יש אנשים שפחדים פחד מוגזם ממקומות סגורות. אנשים במצב כזה עלולים להרגיש קוצר נשימה. התופעה הזאת יכולה להשפיע על חיים שלהם, למשל קשה להם להשתמש את המעלית או לעלות למטוס. טיפולים במרפאות מיוחדות יכולות לעזור להם להתמודד עם הפחד הזה. אם משהו מרגיש פחד כזה, כדאי לו לפנות לאנשי מקצוע שיעזרו לו.

כתבו מה הם השיבושים, ותקנו כל אחד מהם.

- שיבוש (1): _____ התיקון: _____
- שיבוש (2): _____ התיקון: _____
- שיבוש (3): _____ התיקון: _____
- שיבוש (4): _____ התיקון: _____

ב. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות המילים שבסוגריים. כתבו את המילים שבסוגריים בצורה המתאימה למשפט.

- על אף התפתחות המדע אי אפשר להתגבר על אסונות טבע _____ (גדול).
- לפעמים הכישלונות ה _____ (רב) הם שלב בדרך להצלחה.

12. לפניכם שלושה משפטים. חברו אותם למשפט אחד.

הקפידו על סדר הגיוני ועל שימוש במילות קישור מתאימות.

אין להשתמש בקשר של הוספה.

- יעל תכננה לקנות מחשב חדש.
- יעל לא הצליחה למצוא מחשב מתאים.
- המגוון הרחב של המחשבים בחנויות בלבב אותה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

13. א. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות מילות היחס המתאימות מתוך רשימת המילים שלמטה. שימו לב: אפשר להשתמש באותה מילת יחס יותר מפעם אחת.

I (1) הפסיכולוג הכיר _____ התופעה מן הספרות המחקרית.

II המנהל הכיר _____ זכויות העובדים והעלה את השכר שלהם.

I (2) כשהנערה הבינה שהיא פספסה חוויות רבות, היא פרצה _____ בכי גדול.

II בזמן השיעור התפרץ התלמיד _____ דברי המורה.

I (3) גם אם נכשלת, אל תפסיק להאמין _____ סיכוי שלך להצליח בעתיד.

II אל תאמין _____ כל הפרסומים באתרי המכירות באינטרנט.

רשימת המילים: את, מ, ב, ל.

ב. לפניכם קטע קצר. השלימו את המשפטים שבו באמצעות מילת היחס שבסוגריים. בכל משפט כתבו את מילת היחס בנטייה הנכונה.

מורים יקרים,
אם חשבתם שרק _____ (אצל) בכיתה אין שקט מוחלט בזמן השיעור,
דעו ש _____ (כמו) יש מורים אחרים שגם _____ (אצל) יש הרבה דיבורים
בשיעורים. ההבדל _____ (בין) לבנים הוא שהם לא חוששים מן הדיבורים
בכיתה. להפך, _____ (בשביל) שיח ודיבורים בשיעור הם סימן לעניין
ולמעורבות של התלמידים.

14. א. לפניכם משפט.

תופעת הפובו משפיעה לא רק על התהליך של קבלת ההחלטות אלא גם על השקט הנפשי.

הקיפו את המשפט שמשמעותו דומה למשמעות המשפט המודגש.

(1) תופעת הפובו משפיעה על התהליך של קבלת ההחלטות ולא על השקט הנפשי.

(2) תופעת הפובו לא משפיעה על התהליך של קבלת ההחלטות אלא על השקט הנפשי.

(3) תופעת הפובו לא משפיעה על התהליך של קבלת ההחלטות ולא על השקט הנפשי.

(4) תופעת הפובו משפיעה גם על התהליך של קבלת ההחלטות וגם על השקט הנפשי.

(שימו לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

ב. לפניכם משפט.

אף על פי שהחברות הגדולות השקיעו רבות בפרסום, הן לא הצליחו להגדיל את

כמות המכירות שלהן.

כתבו את המשפט מחדש. פתחו בצירוף "למרות ה...".

למרות ה _____

_____.

15. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות המילים מן הרשימה שלמטה.

א. תהליך קבלת החלטות אצל בני נוער הוא תהליך חשוב _____ הוא יכול להשפיע על העתיד שלהם.

ב. החלטות _____ מתקבלות בגיל צעיר יכולות להשתנות כשמתבגרים.

ג. _____ בחרתי ללמוד במגמת מחשבים, ידעתי שזו השקעה לעתיד.

ד. בית הספר פרסם הסברים מדויקים בנוגע לבחירת המגמות _____ התלמידים יבחרו במגמה המתאימה להם ביותר.

ה. _____ פרסום ההסברים בנוגע לבחירת המגמות השונות, קשה לתלמידים להחליט באיזו מגמה לבחור.

ו. _____ התלמידים יוכלו להשתתף בכמה שיעורים בכל מגמה, הם ירגישו בטוחים יותר בבחירה שלהם.

רשימת המילים: כאשר, כדי ש, אף על פי כן, למרות, אם, אשר, כי

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות (30 נקודות)

בפרק זה שני חלקים.

חלק I: שאלת חובה – שאלה 16 (6 נקודות)

חלק II: שאלות בחירה – שאלות 17–21 (24 נקודות)

חלק I – שאלת חובה: שם המספר (6 נקודות)

ענו על שאלה 16.

16. א. במשפטים (1)–(3) שלפניכם כתבו במילים את המספרים המודגשים.

(1) ב־5 _____ השנים האחרונות רבים מן הצעירים מרגישים "פובו".

(2) ברק הוא סטודנט בן 21 _____ והוא גר בתל אביב.

(3) בשנה האחרונה טליה עברה דירה כבר 6 _____ פעמים.

ב. במשפטים (1)–(3) שלפניכם הקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר.

(1) תמר קנתה דירה שהמחיר שלה נמוך בארבעה עשר / ארבע עשרה /

ארבעה עשרה אחוזים ממחיר הדירה הקודמת שלה.

(2) לאחרונה ראה יניב שנים עשרה / שנים עשר / שתים עשרה דירות במרכז

תל אביב, והוא מתלבט באיזו מהן לבחור.

(3) בעשרה / עשר / עשירי באוקטובר 2025 פורסמו בעיתון המקומי מחירי

הדירות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

חלק II – שאלות בחירה: הפועל והשם (24 נקודות)

בחלק זה ענו על ארבע מן השאלות 17 – 21 (לכל שאלה – 6 נקודות).

17. במשפטים שלפניכם כתבו בכל מקום ריק את השם המתאים לפי שם הפועל שבסוגריים.

א. ה"פובו" הוא _____ (להופיע) מוכרת בעולם המודרני.

ב. _____ (להבין) טובה של החומר היא המפתח להצלחה במבחן.

ג. _____ (להתעלם) מן הפרסומות ברשת יכולה להביא לכם _____ (להועיל).

ד. בחירה נכונה מתחילה ב _____ (לזהות) האפשרויות השונות ו _____ (לקבוע) של סדר עדיפויות.

ה. _____ (להשוות) בין הבחירות שלכם ובין הבחירות של אנשים אחרים תגרום לכם תסכול.

ו. אם קשה לכם להחליט החלטות חשובות, כדאי לחשוב על _____ (לפנות) לעזרה מקצועית.

18. בקטע שלפניכם כתבו בכל מקום ריק את הפועל המתאים לפי שם הפועל שבסוגריים.

רינה נכנסה למאפייה ו _____ (להתבונן) בעוגה המעוצבת שהייתה על המדף.

היא שאלה את העובדים כיצד הם _____ (להכין) אותה.

היא חשבה: "אולי אם _____ (ללכת) למאפיות אחרות _____ (למצוא) עוגה יפה יותר".

היא _____ (להמציא) תירוץ כדי לצאת משם, הלכה למאפייה אחרת

ו _____ (להשוות) בין העוגות.

כעבור שעה היא _____ (להשתכנע) שכדאי לה לקנות את העוגה הראשונה.

אך כאשר היא חזרה למאפייה ו _____ (להסתכל) סביב, היא גילתה שמישהו אחר כבר קנה את העוגה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

19. לפניכם שלושה זוגות משפטים.

בכל זוג כתבו במשפט (1) – פועל, ובמשפט (2) – שם, על פי שם הפועל שבסוגריים.

דוגמה: (1) הרופא בדק (לבדוק) את החולה.

(2) תוצאות ה בדיקה (לבדוק) הוקלדו במחשב.

דוגמאות לסוגי הפובו העיקריים

א. (1) דוגמה ל"פובו" חברתי: אנשים _____ (להתלבט) באיזה אירוע חברתי להשתתף.

(2) ה _____ (להתלבט) נובעת מן החשש שאירוע אחר יהיה מעניין יותר.

ב. (1) דוגמה ל"פובו" צרכני: אנשים _____ (לרצות) שיהיה להם טלפון נייד מדגם חדש.

(2) ה _____ (לרצות) הזה נובע מן המחשבה שדגם חדש הוא דגם טוב יותר.

ג. (1) דוגמה ל"פובו" מקצועי: המהנדסת _____ (להשיב) בשלילה להצעת העבודה.

(2) ה _____ (להשיב) שלה נבעה מן החשש להפסיד הצעה טובה יותר.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

20. א. לפניכם שלושה שמות שנוצרו באותה דרך תצורה: **מִסְפָּרָה, מִתְקָפָה, מוֹשְׁבָה**.

- הקיפו את התשובה הנכונה:
- דרך התצורה המשותפת לשלושת השמות היא: **שורש ומשקל / בסיס וצורן סופי**.
- כתבו את המילה היוצאת דופן מבחינת המשמעות של המשקל. _____
- כתבו את המשמעות המשותפת למשקל של שני השמות האחרים. _____

ב. לפניכם שמות במשקל קִטְלָת.

נִזְלָת, חִילָת, שְׁעָלָת, נִירָת, צִנָּרָת

העתיקו מן הרשימה:

- שם אחד במשמעות קבוצות ואוספים: _____
- שם אחד במשמעות מחלות: _____

21. קראו את הקטע שלפניכם.

ישבתי על הספסל בגן ה**צְבוּרִי** וקראתי **עֵתוֹן**, כעבור כמה דקות שמתי לב שב**מִדְרָכָה** ממול יושב איש מבוגר ולידו **שְׁקִית** ישנה מלאה בדברים. רעב ו**דְּכָאוֹן** בלטו במבט שלו. נתתי לו את מעט הכסף שהיה בארנק שלי. הוא חייך. זה היה רגע קטן של מפגש **אֲנוּשִׁי**.

א. מיינו בטבלה שלפניכם את השמות המודגשים שבקטע לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ב. מבין השמות המודגשים שבקטע בחרו שם אחד שדרך התצורה שלו היא

בסיס וצורן סופי, וציינו את משמעות הצורן הסופי שלו.

השם שבחרתם: _____

משמעות הצורן הסופי שלו: _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

טיוטה

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
לעולים חדשים (רמות א–ב)
11284, קיץ תשפ"ו, 2026

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

מה זה "פובו" (FOBO) או למה מספיק טוב זה בעצם מצוין?

מאת לירז מרגלית

פסקה א אתם נכנסים לחנות תיקים כדי לקנות תיק גב. אתם יודעים בדיוק איזה תיק אתם רוצים – תיק בצבע שחור, ובו שלושה תאים לפחות, שאחד מהם הוא תא צדדי לבקבוק שתייה. המוכרת מפנה אתכם למדפים שעליהם תיקים מסוגים שונים. אתם בודקים שני תיקים, ומוצאים שאחד מהם מתאים בדיוק לדרישות שלכם. מה תעשו? תקנו את התיק מייד או שתמשיכו לחפש? התשובה על שאלה זו מלמדת על הדרך שבה אתם מקבלים החלטות בחיים.

פסקה ב יש אנשים שהקושי שלהם לבחור משהו מבין האפשרויות שלפניהם הוא חזק כל כך, עד שהוא ממש משפיע על חיי היום-יום שלהם. התופעה הזאת נקראת "פובו" (FOBO) – ראשי תיבות של הביטוי Fear of Better Options, שמשמעותו בעברית "פחד מאפשרויות טובות יותר". אנשים שסובלים מ"פובו" מרגישים חוסר נוחות ומתקשים להחליט ולהתחייב. אפשרויות הבחירה הרבות בחברה המודרנית גורמות להם לחשוש שאולי הם לא בחרו נכון. אף על פי שכבר מצאו את האפשרות הטובה ביותר עבורם, הם ממשיכים לחפש, דבר שמוביל לתחושה של חוסר שביעות רצון מעצמם. הם חוששים לבחור משהו עכשיו, כי אולי אחר כך תהיה אפשרות טובה יותר והם ירגישו שהחמיצו הזדמנות, הפסידו משהו. הפחד מהחמצה גורם להם תסכול. מומחים קובעים שלא מדובר רק בקושי לקבל החלטות הקשורות לרכישת מוצרים. מדובר גם בקושי להחליט החלטות בתחומים חשובים יותר, כגון מציאת מקום לימודים, מקום עבודה או בחירת בן זוג.

פסקה ג בתחום קבלת ההחלטות בני אדם נחלקים לשני סוגים עיקריים: **המסתפק** – מי שמרוצה ממה שיש לו. הוא יבחר בדרך כלל באפשרות הראשונה שמתאימה לדרישות שלו, גם אם זו עלולה להיות אפשרות טובה פחות. הוא מרגיש טוב עם הבחירה שלו, ולא חושב על האפשרויות האחרות שבהן הוא לא בחר. באופן כללי אנשים מסוג זה הם אנשים מאושרים יותר. **הממקסם** – מי שרוצה להשיג תמיד את המקסימום, את הטוב ביותר עבורו. כאשר יש לו כמה אפשרויות, הוא יבדוק את כולן ורק אחר כך יבחר. אבל לאחר הבחירה הוא עלול להרגיש שאולי הוא החמיץ אפשרות טובה יותר. כלומר, אנשים מסוג זה חווים הרגשה של "פובו", הם מתוסכלים ומאוכזבים בגלל האפשרות שהם אולי "פספסו".

* מרגלית, ל' (מאי 2019). מה זה FOBO או למה מספיק טוב זה בעצם מצוין? **דה מרקר**. אוזר מן האתר themarker.com.

פסקה ד רוב האנשים חושבים שההחלטות של הממקסמים טובות יותר ויעילות יותר מן ההחלטות של המסתפקים. ההיגיון אומר שאם בודקים את כל האפשרויות, הסיכוי לבחור באפשרות הטובה ביותר יהיה גדול יותר. אבל מחקרים מראים שמי שבדק את כל האפשרויות, לא תמיד מקבל את ההחלטה הטובה ביותר מפני שהמאמץ שהוא משקיע בבחירת האפשרות הטובה ביותר יוצר לחץ שלפעמים גורם לקבלת החלטה טובה פחות. אכן המציאות מלמדת כי הממקסמים לא מרוצים מן הבחירות שלהם בדרך כלל, כי הם עסוקים במחשבות על כל האפשרויות האחרות שבהן לא בחרו. כמו כן הרצון שלהם לבחור את הטוב ביותר והרגשת ההחמצה מן האפשרויות שהם פספסו גורמים להם אכזבה ותסכול, והרגשות האלה פוגעים בהנאה שלהם מן הבחירה.

פסקה ה בחברה המודרנית מאמינים שכדי שאנשים יוכלו לקבל את ההחלטה הטובה ביותר עבורם ולהרגיש טוב, צריך לתת להם כמה שיותר אפשרויות בחירה. אבל כשיש יותר מדי אפשרויות בחירה, אנשים לפעמים לא בוחרים כלל – כי קשה להם להחליט. למוח האנושי קל יותר לבחור כשיש פחות אפשרויות. אנחנו יכולים לשמור בזיכרון לטווח הקצר רק עד שבעה פריטים בבת אחת, לכן ההשוואה בין פריטים רבים לא יעילה. לדוגמה כשרוצים לבחור ריח של בושם, לא כדאי לנסות יותר משלושה סוגי בשמים כי כשיש ריחות רבים מדי, לא מצליחים להבדיל ביניהם.

פסקה ו בשנים האחרונות תופעת ה"פובו" הולכת ומתרחבת – ככל שהמבחר של המוצרים בחנויות ובאתרי האינטרנט גדול יותר, כך יותר ויותר אנשים נעשים "ממקסמים" וחווים הרגשה של "פובו". לדוגמה, מחקר מצא שאנשים שנכנסים לאתרי האינטרנט כדי לערוך קניות, לפעמים לא מצליחים לבחור בשל האפשרויות הרבות. ככל שהם ממשיכים לחפש, נפתחות אפשרויות נוספות. לכן פעמים רבות לאחר חיפוש שנמשך חצי שעה בממוצע, הם עוזבים את האתר בלי לקנות דבר.

פסקה ז נראה כי החיפוש אחר האפשרות הטובה ביותר מוביל בדרך כלל לתסכול במקום לבחירה טובה ונכונה. חשוב להבין שהמוח שלנו לא מצליח לזכור ולהשוות בין אפשרויות רבות באותו הזמן. לכן כדי להחליט בקלות ולהיות מרוצים, כדאי לנו לפעול כמו האנשים "המסתפקים" ולבחור באפשרות הראשונה שמתאימה לדרישות שלנו.

פסקה ח נוסף על כך, החנויות והחברות הגדולות צריכות להציע פחות מוצרים למכירה. כאשר יש פחות אפשרויות, ללקוחות קל יותר להחליט, והם קונים יותר. כך כולם מרגישים מרוצים: הקונים משחררים מן הפחד שאולי החמיצו משהו טוב יותר, והחברות מגדילות את המכירות שלהן.

מאמר 2

הפחד לאבד אפשרות טובה יותר: הכירו את הפובו (FOBO)

מאת טל איתן

האם קרה לכם שלא הצלחתם לבחור מבין כמה אפשרויות כי פחדתם להחליט ואז לגלות שיש אפשרות אחרת טובה יותר? התופעה הזאת נקראת "פובו" (FOBO). "פובו" הוא פחד שעוצר אותנו כשאנחנו צריכים לבחור. אנחנו מפחדים שהאפשרות שבה נבחר היא לא הטובה ביותר. הפחד הזה יוצר אצלנו לחץ, תסכול והרגשה מתמדת של החמצה, והוא מקשה עלינו מאוד לבחור ולהיות בטוחים בבחירה שלנו.

ה"פובו" קורה בעיקר כשיש אפשרויות רבות. ככל שיש יותר אפשרויות בחירה, כך קשה לנו יותר להחליט. לדוגמה, אם נחפש מלון לחופשה ונתחיל לבדוק את אלפי האפשרויות, אנחנו עלולים לבדוק מלונות במשך שעות באתרי אינטרנט בחיפוש אחר המלון ה"מושלם". דוגמה נוספת, תלמידים רבים מתלבטים באיזו מגמה ללמוד בבית הספר. וגם לאחר הבחירה הם עסוקים במחשבות: "האם בחרתי במגמה הנכונה? אולי מגמה אחרת מתאימה לי יותר?". כדי להתמודד עם מחשבות כאלה, כדאי להגדיר מראש מה הם הדברים שחייבים להיות בבחירה שלנו. הגדרה ברורה כזאת עוזרת לצמצם את האפשרויות ולהתרכז במה שחשוב לנו, וכך אנחנו יכולים למנוע את הבלבול שנוצר בעקבות אפשרויות רבות מדי.

הקושי העיקרי שנגרם מ"פובו" הוא שאנשים שסובלים ממנו מעדיפים לדחות את קבלת ההחלטות שלהם. מי שסובל מ"פובו" לא מצליח לבחור בשום אפשרות ועלול להתמלא ברגשות שליליים כמו פחד, תסכול או לחץ. אנשים עלולים להחמיץ הזדמנויות טובות בזמן שהם מתלבטים. למשל, סטודנטית התלבטה זמן רב מדי לאיזה מסלול לימודים להירשם, ולבסוף כשהחליטה, היא גילתה שכבר אין מקום במסלול שהיא רוצה. כדי למנוע "פספוס" כזה, כדאי לקבוע תאריך סופי שבו חייבים לקבל החלטה. כשאנחנו מכריחים את עצמנו לקבוע זמן מסוים להחלטה, המוח עובר ממצב של בלבול למצב של עשייה. אבל הבעיה לא נגמרת ברגע הבחירה: גם אחרי שבחרנו, ה"פובו" יכול לגרום לנו לחשוב שאולי טעינו ולעורר בנו רגשות של חרטה וחוסר סיפוק.

כדי להתמודד עם רגשות שליליים שעלולים להתעורר אחרי הבחירה, חשוב לאמץ גישה מציאותית. צריך לקבל את העובדה שאין בחירה מושלמת, ושרוב הדברים בחיים הם פשרה. לכן גם אם האפשרות שבחרנו היא אולי לא הטובה ביותר, היא יכולה להיות מספקת ומצוינת. כך למשל אדם שרוצה לקנות נייר למדפסת, עלול למצוא את עצמו מבולבל מן האפשרויות הרבות, ולבסוף לא לקנות דבר. אבל אם הוא יבין שההוצאה הכספית קטנה ושהבחירה לא גורלית, הוא יצליח לבחור. לאחר שבחרנו, כדאי לנו להיות שלמים עם הבחירה. במקום לחשוב על מה שהפסדנו, ננסה למצוא את היתרונות של הבחירה שלנו וליהנות מהם.

* איתן, ט' (דצמבר 2024). הכירו את הפובו (FOBO): החשש לפספס אפשרויות טובות יותר. אתר של [well-being](https://www.wellbeing.co.il).
אוחזר מן האתר www.wellbeing.co.il.

פסקה ה

אם נזהה באילו מקרים ה"פובו" תוקף אותנו – בבחירות קטנות או בהחלטות גורליות – נוכל ללמוד הרבה על עצמנו ולשאול שאלות שיעזרו לנו להבין למה אנחנו מתנהגים כפי שאנחנו מתנהגים. חקירה עצמית היא דרך מצוינת גם להבין מה קורה בתוכנו ומה מפריע לנו לקבל החלטות, וגם למצוא פתרונות שִׁיקְלוּ על התחושות השליליות שאנחנו מרגישים בזמן קבלת החלטות.